

Det norske folk skal være trygg på at vi gjør alt som kreves i den tiden vi står i

Taler

Jonas Gahr Støre

Dato

6 mars 2025

Sted

Stortinget

Omstendigheter

Statsministerens redegjørelse for Stortinget om den sikkerhetspolitiske situasjonen

1 President,

Bakteppet for denne redegjørelsen er den mest alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen for landet vårt siden andre verdenskrig.

5

Russlands angrepskrig på Ukraina pågår med full styrke og Russland rustet kraftig opp.

Møtet med en ny amerikansk administrasjon har vært hardt.

10

Det er store bevegelser i amerikansk utenriks- og sikkerhetspolitikk. Og i handelspolitikken.

Det har vært mange uttalelser som skaper usikkerhet og reaksjoner.

15

Og i en slik situasjon er det naturlig med tett dialog med Stortinget om hva den siste utviklingen betyr for Norge.

Temaet for denne redegjørelsen, President, er avgrenset til Russlands krig mot Ukraina, de nye signalene fra USA, og hva regjeringen nå gjør.

20

Redegjørelsen handler om vårt eget forhold til USA, til våre europeiske allierte, og hvordan vi kan bidra til å støtte Ukraina, og sikre en slutt på krigen og en varig, rettferdig fredsløsning. – Og styrke sikkerheten for statene i Europa.

25

Det norske folk skal være trygg på at vi gjør alt som kreves i den tiden vi står i.

Jeg vil foreslå for de øvrige partiene på Stortinget at vi i ettermiddag kommer sammen for å drøfte og enes om en betydelig økning av Nansen-programmet for Ukraina i år.

President,

Vi møter mange som gir uttrykk for økende bekymring i landet vårt. Noen er redde, mange er urolige.

Alt som skjer ute i verden kommer oss ubehagelig nær.

Jeg har selv vært på reise i Nordland de siste to dagene og folk er urolige – blant annet for arbeidsplassene sine.

Og det forstår jeg godt. Til dere vil jeg si: Selv om mye ser ut til å være i spill, så ligger også mye fast:

For det første, det er stabilitet hos oss i nord, der vi møter Russland som nabo.

For det andre, det er lite som tyder på at Russland ser seg tjent med eller har kapasitet til noen militær konflikt med NATO nå.

Og for det tredje, NATO er en kraftfull forsvarsallianse, hvor medlemslandene, inkludert Norge, nå gjør store løft for å styrke og samordne forsvarsevnen.

Det jeg hører fra de europeiske lederne som snakker mest med president Trump og den amerikanske administrasjonen, er at budskapet gjennomgående er, at USA står ved sine forpliktelser i NATO, inklusive artikkel 5.

Så la oss ikke spekulere rundt dette – men nøkternt arbeide for at alle allierte lever opp til sine forpliktelser.

Men, President, det er nye, urolige tider, og alvoret er stort.

Da er det viktig å gjøre noe av det vi kan og har erfaring med i Norge: å finne svar i felleskap på de sikkerhets- og forsvarspolitiske utfordringene vi står

overfor.

Slik vi har gjort ved etableringen av Nansen-programmet til støtte for Ukraina, som vi nå følger opp.

70

Og slik vi har gjort det i utformingen av Langtidsplanen for forsvarssektoren, som vi gjennomfører nå.

At vi står sammen, har stor verdi for landet vårt.

75

President,

La meg først gå til USA.

80

Vel seks uker etter president Trumps innsettelse, ser vi en ny administrasjon med et tydeligere ideologisk prosjekt.

Prioriteringene er annerledes.

85

Formen er ukonvensjonell.

Stilen ofte konfronterende og mer uforutsigbar.

90 Vel seks uker inn er vi samtidig kun det: seks uker inn i perioden.

Vi skal vokte oss for å trekke for bastante og for vidtrekkende konklusjoner.

Vi ser at utspill justeres.

95

Vi ser at ord trekkes tilbake.

Og vi ser ulike stemmer i en administrasjon som ikke fullt ut har satt seg.

100 Mange roller er fremdeles ikke bekledd.

Mye politikk er fortsatt under utarbeidelse.

105 Og vi har også hatt gode samtaler om våre felles interesser med denne nye administrasjonen.

Vårt inntrykk er at den amerikanske presidenten og kretsen rundt ham også er åpne for å lytte og diskutere, selv om tonen i mediene er konfronterende.

110

For USA er Norge en verdifull alliert.

President,

115

Samtidig så opplever vi et politisk skifte.

Vi lærer gradvis å lese den nye amerikanske administrasjonen.

120 Vi sorterer mellom konfronterende retorikk og politikk som faktisk vil følges opp.

Ord har alltid sin betydning, men vi må også se forbi og bakenfor ordene.

125 Fra norsk side skal vi holde fast ved våre verdier og interesser og være tydelige på hva som er aller viktigst for oss.

Det er ingen tvil om at den nye administrasjonens politikk utfordrer oss på mange områder.

130

Og økt uforutsigbarhet er sjelden bra for forholdet mellom stater eller for økonomisk vekst og velstand.

Nye, økte tollsatser er dårlig nytt for verdensøkonomien.

135

Og med vår åpne økonomi er en slik utvikling dårlig nytt for oss.

Men foreløpig har USA ikke innført ny toll mot Norge eller EU.

140 USA har innført nye tollsatser overfor nabolandene Canada og Mexico. Og det er alvorlig.

Dette kan føre til ytterlig opptrapping og gjengjeldelser, noe alle vil tape på.

145

Hos oss, President, fra Ny-Ålesund i nord, via Mosjøen, til Lindesnes i sør: Vi har 600 000 arbeidsplasser, jobber for kvinner og menn, som er knyttet til eksport.

150 Vi arbeider derfor nå for å kunne unngå at Norge havner i det jeg kaller en «trippelskvis»:

For det første, unngå økt toll på norske varer til USA.

155 For det andre, unngå å bli rammet av de beskyttelsestiltakene som EU eventuelt svarer med.

Og for det tredje, forberede oss på at hele verdensøkonomien blir svakere.

160

President,

USA har svært stor betydning for norsk og europeisk sikkerhet.

165 Samarbeidet vårt om sikkerhet og forsvar er tuftet på felles interesser, ikke minst i nord.

USA vet at vi med vår grense til Russland og vår nærhet til russiske atomvåpen, spiller en viktig rolle i NATO – som også sørger for USAs trygghet og sikkerhet.

170

Samarbeidet med USA har stått seg gjennom mer enn åtte tiår, med ulike administrasjoner.

175 Det er virksomt hver eneste dag. Vi ser det i disse dager i aksjon under militærøvelsen Joint Viking 2025 – her i vårt land – der våre kvinner og menn i uniform trener side om side med blant annet amerikanere.

Og vi må ikke glemme at samarbeidet på visse områder faktisk ble utvidet under president Trumps første administrasjon.

180

Vårt mål er at dette samarbeidet skal fortsette med USA.

185

Derfor engasjerer vi aktørene på amerikansk side.

Derfor bruker vi alle tilgjengelige kontakter og møteplasser for å lytte, bygge tillit og fremme norske interesser.

190

Vi sier ifra når det er nødvendig – slik jeg og mange her på Stortinget har gjort de siste ukene.

Men først og fremst sørger vi for å styrke egen og europeisk forsvarsevne.

195

Norge skal forbli en relevant og solid partner innen områder av varig strategisk betydning for USA.

200

President,

Amerikanske prioriteringer er like fullt i endring.

Noe går egentlig tilbake til president Obamas tid, ja – kanskje før det.

205

USA har over tid vendt sin oppmerksomhet mer mot Asia. Kina er USAs største økonomiske konkurrent.

210

Dette gjør – og det har vi visst i flere år – at Europa må bære en mye større del av ansvaret og kostnadene knyttet til sikkerheten på vårt eget kontinent.

Dette har vi tatt på alvor – gjennom flere år.

215

Siden min regjering overtok, har vi nesten doblet forsvarsbudsjettet, fra 65 til 125 milliarder kroner.

Vi – alle partiene på Stortinget – har kommet sammen om en Langtidsplan for forsvarssektoren – vårt forsvarsløft – som innebærer en veldig betydelig styrking av forsvarsevnen.

220

Forutsetningen for planen står. Norge må ta et større ansvar for norsk og europeisk sikkerhet.

225 Og derfor er dette våre prioriteringer, President:

For det første – å få maksimalt ut av det forsvaret vi har.

230 Og så – å styrke sjøforsvaret, landmakten, luftvernet og vår situasjonsforståelse, og å videreutvikle vår evne til å stå imot digitale trusler.

Vi har lagt en god plan sammen, President.

235 Nå har det blitt enda viktigere at vi gjennomfører den så raskt og effektivt som mulig.

Og – som vi understreket da planen ble lagt fram; vi må også være villige til å endre planen i møte med endrete omgivelser.

240 Vi er nå knapt to måneder inn i planperioden. Allerede nå ser vi at utviklingen rundt oss må få konsekvenser.

245 Regjeringen er beredt på å gjøre endringene som trengs for å oppnå våre felles mål.

Vi må også omsette erfaringer og innovasjon som følger av krigen i Ukraina til nytte for vår egen forsvarsevne.

250 Det må gå raskere å anskaffe viktig materiell.

Vi må øke produksjonskapasiteten vår i egen forsvarsindustri, slik alle europeiske land nå setter mål om.

255 Og vi må finne løsninger sammen med andre land for å få til raskere leveranser.

Oppfølging og gjennomføring av Forsvarsløftet skal skje sammen med partiene her på Stortinget – som alle sammen har lagt planen.

Vi vil legge frem våre vurderinger i en stortingsmelding før sommeren.

Samfunnet vårt skal være forberedt på krise og krig.

265 Vi må gjøre mer for å stå imot sammensatte trusler og for å kunne understøtte
militær innsats, hvis situasjonen krever det.

Regjeringens totalberedskapsmelding ligger nå til behandling i Stortinget. Vi
håper at partiene kan komme sammen om å styrke den sivile motstandskraften.

270

President,

Møtet i Det hvite hus sist fredag mellom presidentene Trump og Zelenskyj var
intet mindre enn nedslående.

275

Det ble sagt ting som var dypt urimelig som vi og våre europeiske allierte har
markert tatt avstand fra.

280

Møtet satte på spissen at det er ulike perspektiver på krigen – og ikke minst –
hvordan den kan og bør ta slutt.

Og la oss huske: Alliert samhold har vært avgjørende for støtten til Ukraina. Om
dette nå slår sprekker, så er det alvorlig.

285

For oss.

For Europa.

Men først og fremst for Ukraina.

290

Vi må derfor bidra til å unngå at det skjer.

Vi må arbeide for at USAs engasjement fortsetter.

295

At USA fortsetter å bidra til Ukrainas forsvarskamp.

Og at USA medvirker til en rettferdig og varig fredsløsning.

Til våre amerikanske venner vil jeg samtidig si at vi forstår ønsket om en snarlig slutt på denne krigen.

305 Norge ønsker fred.

Og ingen ønsker fred mer enn Ukraina. De har levet med krigen i over 1 000 dager.

310 Ingen tar lett på de dypt tragiske, menneskelige konsekvensene denne krigen medfører.

Og en direkte konfrontasjon mellom NATO og Russland vil være et svært farlig scenario.

315

Vi er enige med president Trump i at det må forhindres.

Samtidig, President, kan vi ikke være naive i møte med det russiske regimet.

320 Det er den angripende part.

En svak våpenhvile vil ikke gi en varig fred.

Og det vil verken tjene amerikanske eller europeiske interesser.

325

Det må også gjentas at den raskeste veien til fred, er at Russland, som startet krigen, og er ansvarlig for den, trekker seg tilbake.

330 President,

Fred i Europa krever styrke.

335

Ellers vil en pause i kamphandlingene kun brukes til militær omgruppering og oppbygging.

Og før eller siden vil krigen da gjenopptas for fullt. Og andre land vil oppleve

seg truet.

340

Realitetene er dessuten: En sikkerhetsgaranti for Ukraina blir vesentlig sterkere og mer troverdig med en amerikansk involvering.

345

Signalene denne uken om en pause i amerikansk militær støtte og etterretning, er svært beklagelig.

Jeg vil gi anerkjennelse til president Zelenskyj for at han har strukket ut en hånd.

350

Og til lederne i Frankrike og Storbritannia som bidrar med sine direkte kontakter.

Jeg håper at det vil lede til at samarbeidet mellom USA og Ukraina kan gjenopptas.

355

Vi må jobbe sammen.

Vi må finne løsninger i felleskap.

360

Og Europa må samles og organisere seg.

Dette er linjen den norske regjeringen jobber langs.

365

Møtet i London sist søndag var i så måte svært viktig, President.

Europa favner et mangfold: De 27 i EU, og så er det Tyrkia, Storbritannia, Norge, Island – og selv Canada.

370

Vi ser at Storbritannia og Frankrike nå går foran, for å samle Europa om sterkere støtte til Ukraina.

Og for å koordinere europeiske bidrag til en felles fredsplan.

375

En plan som tar innover seg kompleksitetene.

En plan der partene involveres, som ansvarliggjør Russland, og som strekker seg over flere faser.

380

Det viktigste nå er at forholdene legges til rette for forhandlinger.

Vi støtter Ukraina økonomisk, militært og humanitært, slik at de stiller sterkest mulig.

385

Så må det jobbes med betingelsene for en våpenhvile.

Skal den gjelde i hele landet eller i enkeltområder?

390

Hva kan partene bli enige om av tillitsskapende tiltak?

Og hvordan kommer man til den avgjørende fasen, som må være en ordentlig fredsprosess, der partene diskuterer de viktigste spørsmålene:

395

Ukrainas suverenitet og sikkerhet.

Status for territorier, flyktninger og fanger.

Gjenoppbygging.

400

Sanksjoner.

Rollen til det internasjonale samfunnet.

405

For å nevne noen sentrale forhold.

Dette arbeidet er nødvendig. Og det må gjøres riktig.

Norge bidrar nå, overfor Ukraina og våre allierte, i utarbeidelsen av en slik plan.

410

Vi samarbeider nært med de nordiske og baltiske land, og koordinerer tett med Storbritannia og Frankrike.

415

Vi har også nær kontakt med dem som trolig vil danne den nye regjeringen i Tyskland.

I dag møtes EUs ledere på nytt for å diskutere hvordan de kan øke europeiske forsvarsinvesteringer. Målet er å styrke egen forsvarskapasitet og drøfte støtten til Ukraina.

Sammen med blant annet Storbritannia, Canada, Tyrkia og Ukraina møter jeg EU-ledelsen i morgen formiddag, for å fortsette koordineringen av den felleseuropeiske innsatsen.

Dette er også land vi jobber tettere med for å styrke den europeiske delen av NATO.

En sterkere kraft i et utvidet europeisk felleskap er udelt positivt for Norge, President.

En fredsslutning vil ha stor betydning for den fremtidige sikkerheten på vårt kontinent.

Derfor må en fredsprosess inkludere Europa, hele Europa.

Europa har legitime interesser i en slik prosess, og vil – under alle omstendigheter – forventes å bidra i gjennomføringen av en eventuell avtale.

President,

Til slutt: Gjennom Nansen-programmet for Ukraina så har Norge forpliktet seg til å bidra med 155 milliarder kroner i perioden 2023 til ut 2030.

Det er et betydelig beløp.

Det har blant annet finansiert luftvern, energi, medisinsk evakuering, trening av ukrainsk personell, og andre viktige bidrag til den ukrainske krigsinnsatsen.

Vi har gjort som lovet.

Vi har lagt vekt på å møte Ukrainas behov.

Vi har levert uten unødvendige opphold.

460 Og vi har samtidig lagt vekt at pengene kommer dit de skal, og at vi har så stor kontroll som mulig.

Uten alliert støtte kunne krigen for lengst fått et annet utfall.

465 Gjennom Nansen-programmet har vi bidratt til å spare liv og til at Ukraina har kunnet holde stand.

470 I november ble vi enige med et samlet Storting om å øke det norske bidraget for 2025 til 35 milliarder kroner.

På vegne av regjeringen sa jeg da at vi ville komme tilbake med forslag om en økning dersom vi så behov for det.

475

Siden er de politiske omstendighetene endret.

Nå er det et klart og tydelig behov.

480 Vi vil derfor foreslå en ytterligere, betydelig økning.

Sammen med våre europeiske allierte skal vi gjøre mer.

Økt støtte fra norsk side har to hovedformål:

485

For det første skal vi bidra til Ukrainas legitime forsvarskamp. Ukraina må klare å stå imot. De er under et sterkt press.

Derfor skal vi innrette vår utvidede støtte slik at den gir mest mulig kampkraft,
490 raskest mulig.

For det andre skal vi aktivt støtte den europeiske fredsplanen som er under utarbeidelse.

Vi kan være ved inngangen til en ny fase i krigen.

Vi kan få en våpenhvile.

500 For å bidra til at den holder, vil Ukraina trenge styrke. Det vil bli behov for sikkerhetsgarantier og Ukraina vil måtte styrke forsvaret sitt.

Det vil kreve ressurser.

505 Og jeg ser frem til å diskutere nærmere hvordan vi best kan bidra, med partiene her på Stortinget, i ettermiddag.

Jeg håper at vi igjen kan bli enige om rammene sammen.

510 Dermed vil vi ivareta det som har vært Nansen-programmets unike styrke – nemlig tverrpolitisk oppslutning om Norges langsiktige støtte til Ukraina.

President,

515

Forrige mandag besøkte jeg Ukraina for tredje gang siden krigsutbruddet.

Det var et sterkt gjensyn med et land og et folk som kjemper for sin frihet og selvstendighet.

520

Et land hvor flyalarmene går hver natt. Og hvor dronene kommer i svermer, og bombene slår ned uten stans.

525 Likevel så ser man – i møte med ukrainere – smil, vennlighet og verdighet – som da president Zelenskyj tok mitt følge rundt i Kyiv.

Vi kjenner igjen en takknemlighet som jeg også møter når jeg treffer ukrainere i Norge, som nylig i Mo i Rana eller på øya Lovund langt ute i havet på Helgelandskysten.

530

Under mitt besøk til Ukraina var det også sterkt å møte våre folk på jobb for Norge i Kyiv.

535 Norske kvinner og menn som har valgt å dra dit, i tjeneste for Norge, og som lever med forhøyet risiko.

Vi har omfattende sikkerhetstiltak, men i en krigssituasjon klarer vi ikke å eliminere risikoen for at noen av våre folk kan bli rammet.

540

Jeg vil derfor rette en stor takk til dem som tar disse oppdragene for oss alle.

Det gjelder alle de som bidrar gjennom humanitære organisasjoner, næringsliv og sivilsamfunn. Og jeg vil spesielt fremheve representantene for norske medier
545 som rapporterer fra frontlinjene og fra det ukrainske samfunnet.

De fortjener alle vår anerkjennelse.

Takk, President.

550

Kilde

<div>regjeringen.no</div>

Emner

Redegjørelse i Stortinget, Sikkerhetspolitikk, Trump, USA, Ukraina, Utenrikspolitikk

555

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/det-norske-folk-skal-vaere-trygg-pa-at-vi-gjor-alt-som-kreves-i-den-tiden-vi-star-i>

560

565

570